

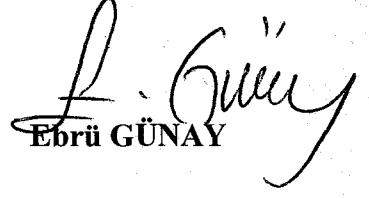
T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 2323
Tarih : 10.03.2019

10/1178

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de sığınmacı ve mültecilerin yaşadığı sorunların incelenmesi ve tespiti amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa’nın 98’inci İçtüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Ebru GÜNAY

①

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği’nin geçtiğimiz Nisan ayında yayınladığı verilere göre Türkiye’de yaklaşık 3. 6 milyon Suriyeli, 169 bin Afgan, 143 bin Iraklı, 35 bin İranlı, 4800 Somalili ve diğer uyruklardan 10800 olmak üzere yaklaşık 3.9 milyon sığınmacı bulunuyor.

Türkiye sığınmacılara asgari düzeyde dahi yaşam olanakları sunmaktan oldukça uzak bir noktadadır. Çünkü Türkiye’de bir mülteci yasası olmadığı gibi mültecilerin yaşam koşullarını denetleyen, örgütleyen sivil bir kurum da bulunmamaktadır. Ülkelerinde yaşanan vesayet savaşı ile yurtlarından edilen milyonlarca insan, “güvencesizlikten” kaçarken, çoğu zaman eşdeğer bir “güvencesizlik” ortamına düşmektedir.

Mevcut yasal boşluklar nedeniyle sığınmacıların çalışma izni konusundaki sorunlar devam etmekte ve ucuz iş gücü olarak kullanılmaktadırlar. Hayatta kalabilmek adına sığınmacılar inşaatlarda, sanayide ya da diğer ağır işlerde, düşük ücretle çalışmaya zorlanmaktadırlar. Kendilerine geçici çalışma izni verilmeyen bu insanlar Türkiyeli işçilerle bu ucuz iş gücü sebebiyle karşı karşıya gelmek durumunda kalmışlardır. İşverenlerin fırsat olarak gördüğü bu ucuz iş gücü hem mültecilerin kötü koşullarda çalışmalarına hem de Türkiyeli işçilerin iş bulmada zorlanmalarına sebebiyet vermiştir. Bu durum eşit işe eşit ücret ilkesine, iş kanununa ve uluslararası sözleşmelere aykırı bir çalışma rejimidir.

Mülteci topluluklarından herhangi birinde, evlerinden uzaklaşmış olan insanların yaklaşık yüzde ellisini kadınlar ve kız çocukları oluşturmaktadır. Evinin geçimini sağamaya çalışan

Suriyeli kadınların sayıları ciddi boyutlarda olup fuhuşa ve para karşılığında ikinci eş olarak evlenmeye zorlandıkları bilinmektedir. Bu kadınların maruz kaldıkları cinsel istismar ve sömürü akıl almaz boyutlara ulaşmıştır.

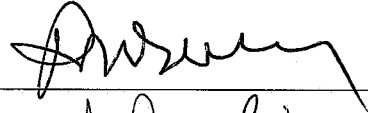
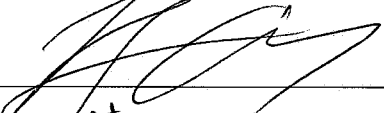
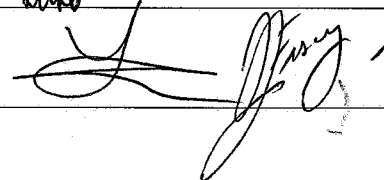
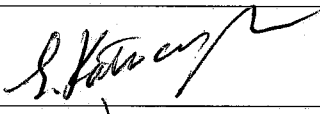
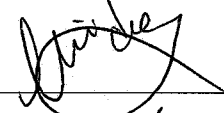
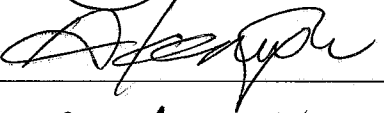
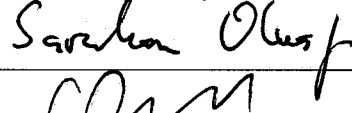
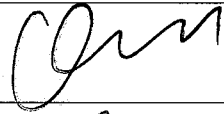
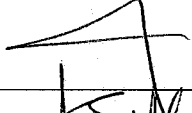
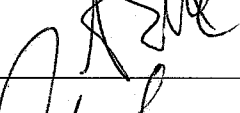
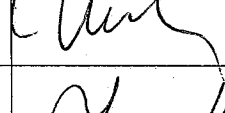
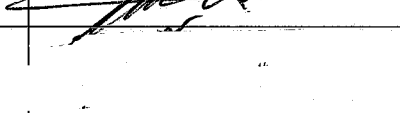
Bilindiği gibi sığınmacılar İçişleri Bakanlığının gösterdiği illerde ikamet etmek zorundadırlar. Söz konusu iller çoğunlukla muhafazakâr, az nüfuslu illerdir. Özellikle yalnız sığınmacı kadınlar bu illerde yerel halk tarafından toplumsal cinsiyete dayalı şiddete maruz kalabilmekte, baskıya uğrayabilmektedirler. 2017 Temmuz’unda Emani Al-Rahmun’ un tecavüze maruz bırakıldıktan sonra çocuğuyla birlikte katledilmesi bu duruma örnektir. Emani’nin maruz bırakıldıkları Suriyeli ve mülteci kadınların yaşayabilecekleri şiddetin sınırlarını gösterir niteliktedir. Bu olay, mülteci kadınların ne denli saldırıya açık bir kesim olduklarına işaret etmektedir.

Birçok mülteci kadın ve kız çocuğu, yedek iş gücü olarak görüldüklerinden mevsimlik işçilik, tekstil, ayakkabıcılık gibi güvencesiz işlerde istihdam edilmişlerdir. Bununla birlikte, Suriyeli, Afganistanlı, İranlı ve Iraklı mülteci kadınlar başta olmak üzere birçok mülteci kadın iş yerlerinde cinsel tacizden tecavüze cinsel şiddetin her türlüüne maruz bırakılmanın yanı sıra, ücretlerinin ödenmemesi, Türkiye vatandaşlarına ve erkeklere göre daha az ücretle çalıştırılma gibi sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar.

Sığınmacı çocuklar da asgari yaşam şartlarını oluşturmak adına çalışmaya zorlanmakta, 18 yaşından küçük erkek ve kız çocukları cinsel tacize uğramakta, dilenciliğe ve fuhuşa zorlanmaktadır. Bunun yanında yaşam koşullarının iyileştirilmemesi bu insanların kaçak yollarla Avrupa ülkelerine göç etmek istemesine neden olmakta ve bu yollarda çoğu kadın ve çocuk olmak üzere her yıl yüzlerce sığınmacı yaşamını yitirmektedir. Çocukların yaşadığı ciddi sorunlardan biri de Türkiye’de eğitimlerine devam edebilmeleri konusunda yaşadığı sorunlardır. 2014’te çıkarılan Suriyeli çocukların eğitim almalarına ilişkin genelge, çocukların devlet okullarına ya da Suriye müfredatının Arapça okutulduğu, kaynak yetersizliğinden dolayı çoğunlukla paralı olan Geçici Eğitim Merkezleri’ne devam edebilmesini mümkün kıldı. Ancak, bu genelgeye rağmen Eylül 2015 itibariyle Suriyeli çocukların yaklaşık yüzde 60’ı herhangi bir eğitime erişemiyor İnsan Haklarını İzleme Örgütü’nün Suriye’li çocuklara ilişkin hazırladığı raporda ana dillerinde eğitim alamamasının ortaya çıkardığı sorunlar yer almaktadır. Raporda, Suriyeli çocukların devlet okullarına gitmesine olanak veren yasa kabul edilmiş olsa da dil engeli, toplumsal uyum sorunları ve ekonomik zorluklar gibi temel engellerin çocukların eğitim hakkının ihlaline yol açtığını belirtiyor.

Çeşitli kentlere gönderilen sığınmacılar birçok kez kent halkının nefret içerikli ve ayrımcı söylemlerine maruz kalmakta, kentten ayrılmaya zorlanmaktadır. Farklı olanlara karşı yetkililerin ağzından ötekileştirme, nefret söylemi başta mülteciler olmak üzere toplumdaki gerilimleri arttırmaktadır. Tüm bu sebeplerden kaynaklı mültecilerin sorunlarının araştırıp çözüm bulunması için komisyon kurulması elzemdir.

2

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	
3	REMZİYE TOSUN	DİYARBAKIR	
4	SAİT DEDE	HAKKARİ	
5	HABİP EKSİK	İĞDIR	
6	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	
7	OYA ERSOY	İSTANBUL	
8	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
9	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	
10	HÜDA KAYA	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	HAKKI SARUHAN OLUÇ	İSTANBUL	
13	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	
14	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
15	AHMET ŞIK	İSTANBUL	
16	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	
17	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
19	TUMA ÇELİK	MARDİN	
20	EDİRNE		

20